

Lärare för förskoleklass och grundskolans fritidsverksamhet III Teacher for preschool class and compulsory school recreational activities III

30 högskolepoäng

30 credits

Ladokkod: LFR012

Version: 4.0

Fastställd av: Utbildningsutskottet 2014-01-22

Gäller från: HT 2012

Nivå: Grundnivå

Huvudområde (successiv fördjupning): Utbildningsvetenskap (G2F)

Utbildningsområde: Undervisning 90%, Verksamhetsförlagd utbildning 10%

Ämnesgrupp: Utbildningsvetenskap/didaktik allmänt

Förkunskapskrav:

- Godkänt resultat i Allmänt utbildningsområde, 60 högskolepoäng
- Godkänt resultat i inriktningstermin 1 och 2, 60 högskolepoäng
- Deltagande i en specialisering, 30 högskolepoäng, varav 15 högskolepoäng skall vara godkända

Betygsskala: Underkänd eller Godkänd

Innehåll

Delkurs 1: Kommunikation och värdegrund, 9 hp

Delkursen har fokus på fördjupning av för verksamhetsområdet viktiga delar. Innehållet lyfter fram olika kommunikationsstilar och kommunikationsverktyg i relation till individer, barngrupper, kollegor och vårdnadshavare. Barnets perspektiv problematiseras utifrån barnet i gruppen, och barnets livsvärld. I delkursen uppmärksammas värdegrundsarbetet, särskilt med avseende på barns fritid inom fritidsverksamheten.

Delkurs 2: Kultur och meningsskapande, 12 hp

Delkursen beskriver på vilket sätt fritidspedagogiken kan komma till uttryck i den pedagogiska praktiken. Grunden för innehållet utgår ifrån kunskaper om barns eget meningsskapande och kontakt med kulturer. I denna delkurs läggs fokus på hur man arbetar med matematik, språk, litteratur, dramatisering och IKT inom fritidsverksamheten genom storyline som ett pedagogiskt redskap. Detta arbetssätt ska även kunna användas i skolan där fritidspedagogiken ska ses som ett komplement. Studenten får fördjupa sin kompetens i att stimulera och leda grupper av barn i olika aktiviteter som bild, drama, musik och rörelse. I delkursen ingår två veckors verksamhetsförlagd utbildning.

Delkurs 3: Att utforska pedagogisk verksamhet 1, 9 hp

Innehållet i delkursen fokuserar på fördjupade studier av såväl det vetenskapliga arbetets förutsättningar såsom dess tillämpningar. I delkursen belyses och problematiseras utbildningsvetenskapliga teorier samt vetenskapsteori. Vidare ingår kritisk granskning av olika metoder/ansatser i vetenskapliga artiklar/examensarbeten valda i relation till respektive inriktning samt fördjupad informationssökning med fokus på olika informationskällors relevans.

Mål

Delkurs 1: Kommunikation och värdegrund, 9 hp

Efter genomgången delkurs skall studenten kunna:

- redogöra för hur gruppdynamiska processer i olika gruppkonstellationer påverkas av bl.a. ålder, genus och etnicitet
- problematisera barns behov av trygghet och välbefinnande, identitetsutprovning och kamratrelationer, samt barns socialisation och informella läroprocesser
- redogöra för teorier om kommunikation och konflikter samt hur man kan hantera konflikter med hjälp av olika kommunikationsverktyg

- problematisera begrepp som demokrati, livsstil, ansvar, sekretess, inflytande, moral, etik och hållbar utveckling i relation till arbetet med barn och ungdomar i fritidshemmet och relatera detta till egna erfarenheter från VFU
- redogöra för yrkets etiska principer
- redogöra för hur pedagogen genom samtal kan skapa goda relationer till både barn och deras vårdnadshavare
- redogöra för principerna för problembaserat lärande

Delkurs 2: Kultur och meningsskapande, 12 hp

Efter genomgången delkurs skall studenten kunna:

- visa förtrogenhet med fritidspedagogikens innehåll och arbetssätt
- problematisera barn och kulturpåverkan, barns kulturer och trender bland unga
- stimulera barns språk-, läs-, matematik- och skrivutveckling utifrån ett didaktiskt perspektiv genom kreativa uttryckssätt som tillämpas under kursens VFU-period
- gestalta berättelser i form av teater och/eller film
- åskådliggöra samband mellan tal och mönster med hjälp av olika representationsformer lämpliga för inriktningens åldersgrupp, så att tal- och rumsuppfattning problematiseras ur olika aspekter
- problematisera hur barn använder IKT på sin fritid och hur pedagoger kan använda IKT som verktyg i arbetet
- genomföra ett arbete grundat på storylinemetoden med väsentliga inslag av estetiska uttrycksformer och IKT
- visa kunskap om och förtrogenhet med fritidspedagogikens innehåll och arbetssätt

Förutom de inriktningsspecifika målen ska studenten under kursen nå de generella mål för VFU som gäller för samtliga lärarstudenter. Studenten bedöms enligt bedömningskriterier för inriktningstermin 3.

Delkurs 3: Att utforska pedagogisk verksamhet 1, 9 hp

Efter genomgången delkurs skall studenten kunna

- redogöra för olika vetenskapliga teorier och metoder relevanta för forsknings- och/eller utvecklingsarbete i förskola och/eller skola
- utifrån sin inriktning, identifiera och formulera syfte och frågeställningar kring verksamhetens behov och utveckling, vilka presenteras i en plan i form av ett PM
- söka och kritiskt granska information i olika databaser med fokus på vetenskaplig litteratur i form av artiklar, rapporter och avhandlingar

Undervisningsformer

Delkurs 1: Kommunikation och värdegrund, 9 hp

Föreläsningar, seminarier, workshops, problembaserat lärande, studiegruppsarbete samt skrivande i yrkesdagboken.

Delkurs 2: Kultur och meningsskapande, 12 hp

Föreläsningar, seminarier, workshops samt skrivande i yrkesdagboken. I denna kurs ingår två veckors verksamhetsförlagd utbildning.

Delkurs 3: Att utforska pedagogisk verksamhet 1, 9 hp

Föreläsningar, seminarier, workshops samt studiegruppsarbete. Arbetet med att skriva PM sker i regel i par. Endast om särskilda skäl föreligger kan arbetet genomföras enskilt eller i grupp om tre.

Undervisningen bedrivs på svenska, men undervisning på engelska kan förekomma.

Examinationsformer och betygsskala

Delkurs 1: Kommunikation och värdegrund, 9 hp

Litteraturseminarier med individuell skriftlig inlämning. Individuell skriftlig salstentamen. Uppsatsskrivande i grupp om tre till fem studenter utifrån arbetet med problembaserat lärande samt muntlig redovisning.

Delkurs 2: Kultur och meningsskapande, 12 hp

Enskilda skriftliga inlämningsuppgifter samt muntlig presentation och problematisering av gruppuppgift. Individuell uppgift genomförd inom ramen för den verksamhetsförlagda utbildningen. Närvaro på och omdöme från verksamhetsförlagd utbildning.

Delkurs 3: Att utforska pedagogisk verksamhet 1, 9 hp

Seminarier med skriftliga inlämningsuppgifter samt skriftlig redovisning av PM, vilket även behandlas muntligt med opposition vid ett ventileringsseminarium.

Student har rätt att genomgå maximalt fem (5) examinationstillfällen på den kursplan som student är antagen till. När det gäller

den verksamhetsförlagda utbildningen ska studenten ha rätt till två (2) praktiktillfällen.

Studentens rättigheter och skyldigheter vid examination är enligt riktlinjer och regelverk vid Högskolan i Borås.

Kurslitteratur och övriga läromedel

Se bilaga.

Studentinflytande och utvärdering

Delkurs 1: Kommunikation och värdegrund, 12 hp

Före delkursstart inbjuds studenterna till planeringsmöten. Muntlig mittkursutvärdering. Skriftlig grupputvärdering i slutet av delkursen.

Delkurs 2: Kultur och meningsskapande, 15 hp

Före delkursstart inbjuds studenterna till planeringsmöten. Muntlig mittkursutvärdering. Skriftlig anonym utvärdering i slutet av delkursen.

Delkurs 3: Att utforska pedagogisk verksamhet 1, 9 hp

Före delkursstart inbjuds studenterna till planeringsmöte. Skriftlig anonym utvärdering i slutet av delkursen.

Övrigt

Kursen ingår i Lärarutbildningen. Kursplanen är tidigare fastställd av Lärarutbildningsnämnden 2010-01-13.

Bilaga: Litteraturlista för Lärare för förskoleklass och grundskolans fritidsverksamhet III (LFR012)

Delkurs 1: Kommunikation och värdegrund, 9 hp

Barnombudsmannen (2004). *Samtala med barn och unga*. Stockholm. 2004:03. (20 s)

Gastil, John (2005). Communication as Deliberation. Ingår i Shepherd, Gregory, St John, Jeffrey & Striphas, Ted (red.) *Communication: Multiple Perspectives*. London: Sage (8 s)

Giles, Howard (2008) Communication accommodation theory. I Baxter, Leslie & Braithwaite, Dawn (red.) *Engaging theories in Interpersonal Communication. Multiple perspectives*. London: SAGE (12 s)

Gren, Jenny (2007). *Etik i pedagogiskt vardagsarbete*. 3. uppl. Stockholm: Liber (225 s)

Harwood, Jake (2005). Communication as Social Identity. Ingår i Shepherd, Gregory, St John, Jeffrey & Striphas, Ted (red.) *Communication as... Perspectives on Theory*. Thousand Oaks: Sage (7 s)

Ihrskog, Maud (2006). *Kompisar och kamrater: barns och ungas villkor för relationsskapande i vardagen*. Diss. Växjö: Växjö universitet, 2006

Tillgänglig på Internet: <<http://urn.kb.se/resolve?urn=urn:nbn:se:vxu:diva-517>> (175 s)

Jensen, Mikael (2007). *Konsumtion, livsstil och miljö*. SSKKII publication, Göteborgs universitet (28 s)

Juul, Jesper & Jensen, Helle (2009). *Relationskompetens i pedagogernas värld*. 2. uppl. Stockholm: Liber (285 s)

Kvalitet i fritidshem: allmänna råd och kommentarer. (2007). Stockholm: Skolverket

Tillgänglig på Internet: <<http://www.skolverket.se/publikationer?id=1727>> (35 s)

Linnér, Susanne (2005). *Värden och villkor: pedagogers samtal om ett yrkesetiskt dokument*. Diss. Växjö: Växjö universitet, 2005 (175 s)

Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet Lpo 94. (2006). Stockholm: Skolverket
Tillgänglig: <http://www.skolverket.se/publikationer?id=1069> (17 s)

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet Lgr 11. (2010). Stockholm: Skolverket. Tillgänglig:
<http://www.skolverket.se/> Kap. 1-2 (13 s) samt kursplan för kursen relevanta ämnen (max 7 s. per kursplan)

McCorkle, Suzanne & Reese, Melanie J. (2010). *Personal Conflict Management: Theory and Practice*. Boston: Allyn & Bacon (Kap. 1, 12 s)

Schjellerup Nielsen, Helle (2006). *Gemenskap och utanförskap: om marginalisering i skolans värld*. 1. uppl. Stockholm: Liber (170 s)

Sommer, Dion (2005). *Barndomsspsykologiska fasetter*. 1. uppl. Stockholm: Liber (255 s)

Delkurs 2: Kultur och meningsskapande, 12 hp

Ahlström, Ronny (red.) (1996). *Matematik: ett kommunikationsämne*. 1. uppl. Mölndal: Institutionen för ämnesdidaktik, Univ. (207 s)

Bamford, Ann (2008). Om konsten att utveckla kritiskt tänkande genom kulturen. I *KRUT* nr 3 (6 s)

Bergius, Berit & Emanuelsson, Lillemor (2008). *Hur många prickar har en gepard?: unga elever upptäcker matematik*. Göteborg: Nationellt centrum för matematikutbildning (NCM) (122 s)

Bergsten, Christer, Häggström, Johan & Lindberg, Lisbeth (1997). *Algebra för alla*. 1. uppl. Mölndal: Institutionen för ämnesdidaktik, Univ. (155 s)

Emanuelsson, Göran, Johansson, Bengt & Ryding, Ronnie (red.) (1992). *Geometri och statistik*. Lund: Studentlitteratur (utdrag 85 s)

Jönsson, Karin (2007). *Litteraturarbetets möjligheter: En studie av barns läsning i årskurs. F-3*. Malmö: Malmö Högskola (265 s)

Kvalitet i fritidshem: allmänna råd och kommentarer. (2007). Stockholm: Skolverket
Tillgänglig på Internet: <<http://www.skolverket.se/publikationer?id=1727>> (35 s)

Lundberg, Ingvar, Herrlin, Katarina.(2005). *God läsutveckling: kartläggning och övningar*. Stockholm: Natur och kultur (80 s)

Lundberg, Ingvar (2008). *God skrivutveckling*. Stockholm: Natur och kultur (112 s)

Läroplan för det obligatoriska skolväsendet, förskoleklassen och fritidshemmet Lpo 94. (2006). Stockholm: Skolverket
Tillgänglig: <http://www.skolverket.se/publikationer?id=1069> (17 s)

Läroplan för grundskolan, förskoleklassen och fritidshemmet Lgr 11. (2010). Stockholm: Skolverket Tillgänglig:
<http://www.skolverket.se/> Kap. 1-2 (13 s) samt kursplan för kursen relevanta ämnen (max 7 s. per kursplan)

Skolverket (2008). *Kursplan med kommentarer till mål som eleven skall ha uppnått i slutet av det tredje skolåret*. Tillgänglig:
www.skolverket.se/publikationer?id=2060> (66 s)

Skolverket (2008). *Nya språket lyfter!: diagnosmaterial i svenska och svenska som andraspråk för grundskolans årskurs 1-5*.
Tillgänglig: [www.skolverket](http://www.skolverket.se/) (86 s)

Skolverket (2009). *Analysschema i matematiken för åren före skolår 6*.
Tillgänglig: www.skolverket.se/publikationer?id=2219> (50 s)

Taube, Karin (2007). *Läsinlärning och självförtroende: psykologiska teorier, empiriska undersökningar och pedagogiska konsekvenser*. 4. uppl. Stockholm: Norstedts akademiska förlag (143 s)

Vasberg Johansson, Agneta (2001). *Lyckas med läsning. Läs- och skrivinlärning i Nya Zeeland*. Stockholm: Bonniers utbildning (154 s)

Litteratur enligt lärarens anvisningar

Kopierat material: Uppgifter i grundskolans matematik (20 s)

Delkurs 3: Att utforska pedagogisk verksamhet 1, 9 hp

Björkdahl Ordell, Susanne & Dimenäs, Jörgen (red.) (2007). *Lära till lärare: att utveckla läraryrket - vetenskapligt förhållningssätt och vetenskaplig metodik*. 1. uppl. Stockholm: Liber (261 s)

Fejes, Andreas & Thornberg, Robert (2009). Kvalitativ forskning och kvalitativ analys. I Fejes, Andreas & Thornberg, Robert (red.) *Handbok i kvalitativ analys*. 1. uppl. Stockholm: Liber (s. 13-37, 25 s)

Hermerén, Göran (2011). *God forskningssed*. Stockholm: Vetenskapsrådet
Tillgänglig på Internet: http://www.cm.se/webbshop_vr/pdf/2011_01.pdf (utdrag, 15 s)

Stukat, Staffan (1993). *Statistikens grunder*. Lund: Studentlitteratur (90 s)

Thurén, Torsten (2007). *Vetenskapsteori för nybörjare*. 2., [omarb.] uppl. Stockholm: Liber (184 s)

Tillkommer inriktningsspecifik litteratur omfattande (ca 100 s)

Referenslitteratur

Tillkommer referenslitteratur att välja bland nedanstående, omfattande ca 700-800 s.

Alexandersson, Mikael (1994). Den fenomenografiska forskningsansatsens fokus. I Starrin, Bengt & Svensson, Per-Gunnar (red.) *Kvalitativ metod och vetenskapsteori*. Lund: Studentlitteratur (s. 111-136, 26 s)

Backman, Jarl (2008). *Rapporter och uppsatser*. 2., uppdaterade [och utök.]. uppl. Lund: Studentlitteratur (223 s)

- Bjørndal, Cato R. P. (2005). *Det värderande ögat: observation, utvärdering och utveckling i undervisning och handledning*. 1. uppl. Stockholm: Liber (149 s)
- Doverborg, Elisabeth & Pramling Samuelsson, Ingrid (2000). *Att förstå barns tankar: metodik för barnintervjuer*. 3., [omarb.] uppl. Stockholm: Liber (88 s)
- Ejlertsson, Göran (2005). *Enkäten i praktiken: en handbok i enkätmetodik*. 2., [omarb.] uppl. Lund: Studentlitteratur (157 s)
- Fejes, Andreas & Thornberg, Robert (red.) (2009). *Handbok i kvalitativ analys*. 1. uppl. Stockholm: Liber (230 s)
- Forskningsetiska principer inom humanistisk-samhällsvetenskaplig forskning*. (2002). Stockholm: Vetenskapsrådet
Tillgänglig på Internet: http://www.cm.se/webbshop_vr/pdf/etikreglerhs.pdf (17 s)
- Johansson, Bo & Svedner, Per Olov (2010). *Examensarbetet i lärarutbildningen*. 5. uppl. Uppsala: Kunskapsförlaget (105 s)
- Kvale, Steinar & Brinkmann, Svend (2009). *Den kvalitativa forskningsintervjun*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur (370 s.)
- Kullberg, Birgitta (2004). *Etnografi i klassrummet*. 2., [rev.] uppl. Lund: Studentlitteratur (243 s)
- Lantz, Annika (2007). *Intervjumetodik*. 2., [omarb.] uppl. Lund: Studentlitteratur (133 s)
- Larsson, Staffan (1986). *Kvalitativ analys: exemplet fenomenografi*. Lund: Studentlitteratur (47 s)
- Larsson, Staffan (2005). Om kvalitet i kvalitativa studier. *Nordisk pedagogik*, nr 1 (s. 16-35, 20 s)
- Løkken, Gunvor & Søbstad, Frode (1995). *Observation och intervju i förskolan*. Lund: Studentlitteratur (131 s)
- Marton, Ference (1981). Phenomenography: describing conceptions of the world around us. *Instructional Science*, vol. 10, no. 2 (s. 177-200, 24 s)
- Nylund, Monica (2010). *Aktionsforskning i förskolan: trots att schemat är fullt*. Stockholm: Lärarförbundets förlag (103 s)
- Rönnerman, Karin (1998). *Utvecklingsarbete: en grund för lärares lärande*. Lund: Studentlitteratur (127 s)
- Stukat, Staffan (2011). *Att skriva examensarbete inom utbildningsvetenskap*. 2. uppl. Lund: Studentlitteratur (220 s)
- Trost, Jan (2012). *Enkätboken*. 4. uppl. Lund: Studentlitteratur (178 s)
- Trost, Jan (2010). *Kvalitativa intervjuer*. 4., [omarb.] uppl. Lund: Studentlitteratur (165 s)